

ugyanannak a kódexnek több lapját használták föl, akkor a megrendelő és a könyvkötő tartósabb kapcsolatára, kötetési szokásokra és könyvkötői gyakorlatra derül fény. Erre akadtak példák Sopronban, s ilyen szálatokat bogozott ki Szende Katalin kutatásai nyomán, s írta meg a soproni töredékeket összesítő kötet bevezetőjében. Ez azonban csak rövidített változata annak a tanulmánynak, amely teljes terjedelmében magyarul olvasható a Magyar Könyvszemle 2007/3 számában: „*In geschribn pergament einbunden.*” A könyvkötéshez felhasznált kódextöredékek társadalom- és kultúrtörténeti összefüggései Sopronban címmel. – A kódextöredékek leírásának harmadik bekezdésében a proveniencia helyének megadásánál gyakran van kérdőjel. A használat helyét sokszor „Sopron és környéke”-ként határozták meg a munkacsoport kutatói.

Ebben a kötetben a liturgikus kódextöredékek tartalmi leírása hosszabb, mint a II. és III., azaz az esztergomi és a győri kötetekben. Ennek oka éppen az az igen fontos eredmény, hogy eddig a középkori soproni liturgikus szokásokról primér forrásból alig tudtunk valamit. A soproni, e körbe tartozó kódextöredékek ezeket az ismereteket jelentősen bővítették. A misekönyv-töredékek azt mutatják, hogy a soproni a passauai ritushoz áll közel, de magyar szentek kiemelésével bővült, ami a helyi használatot, adott esetben a kódex helyi eredetét valószínűsíti. – egy-egy tétel végén az irodalmi hivatkozás, illetve a töredéket meghatározó és leíró munkatárs nevének betűjele áll.

Szende Katalin, a budapesti Közép-európai Egyetem oktatója már hosszabb ideje kutatja Sopron város hivatali írásbeliségét. Ezért kérte fel őt a *Fragmenta codicum* csoport vezetője, Madas Edit, hogy a soproni kódextöredékeket jegyzékbe foglaló kötetet eredményeivel egészítse ki. Kutatásai során a városi tanács és a soproni könyvkötők kapcsolatára vonatkozó adatok: megbízások és más dokumentumok segítségével bizonyos esetekben sikerült töredékegyütteseket könyvkötőkhöz kapcsolnia. Munkáját nagyban segítette, hogy Dominkovits Péter és D. Szakács Anita, a Soproni Levéltár főlevéltárosai összeállították az eddig ismert 16–17. századi, városi megrendelésre is dolgozó soproni könyvkötők listáját. Az idézett Magyar Könyvszemle-cikkben a 2. táblázat igen szemléletesen mutatja, hogy mely kódextöredék-sorozatok kapcsolódnak az azokat feltehetően felhasználó könyvkötőkhöz, jelezve, hogy mely műből való a töredék, mi a bekötött akta vagy könyv, s ennek jelzete. Ezekből válik világossá, hogy a könyvkötésekhez használt kódexlapok Sopron könyvkultúrájának megismeréséhez alapvető forrásul szolgálnak. S milyen érdekes eredmény születhet majd abból, ha a töredékeket összevetik például a városban fennmaradt középkori végrendeletek vagy templomi leltárak könyvjegyzékével! Aligha szükséges bizonygatni, hogy a töredékkutatás, a kódextöredékek meghatározása a középkori magyar művelődéstörténet egyik legfontosabb területe.

Bár az eddigi kötetek más-más kiadónál jelentek meg, mindegyik törekedett a kötetek egységes külső megjelenítésére. Natúrszerű, keménytablás vászonkötésben, jól áttekinthető tördelessel és a tipográfia adta lehetőségekkel élve igényes kivitelben jelentették meg a soproni töredékek kötetét is.

2007. LXI. ÉVFOLYAM 3. SZÁM / Munkatársaink

---

319 Munkatársaink

Csiszár Attila etnográfus, Soproni Múzeum, 9400 Sopron, Pf. 68.

F. Romhányi Beatrix egyetemi docens, Károli Gáspár Református Egyetem,
1088 Budapest, Reviczky utca 4/c.

Goda Károly PhD hallgató, 9200 Mosonmagyaróvár, Engels út 9.

Horváth László ny. fizikus, 1143 Budapest, Semsey u. 9.

Kis Péter főlevéltáros, Budapest Főváros Levéltára, 1350 Budapest, Pf. 1.

Kovács Péter egyetemi docens, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar, 2087 Piliscsaba, Egyetem u. 1.

Piti Ferenc tudományos főmunkatárs, Szegedi Tudományegyetem,
MTA-SZTE Magyar Medieviztikai Kutatócsoport, 6722 Szeged, Egyetem u. 2.

Rozsondai Marianne osztályvezető, MTA Könyvtára, Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye, 1051 Budapest, Arany János u. 1.

Szende Katalin egyetemi adjunktus, Közép-európai Egyetem,
1051 Budapest, Nádor u. 9.

Vinkler Bálint történelemtanár, 1046 Budapest, Nádasdy u. 25. VII. 21.

2007. LXI. ÉVFOLYAM 3. SZÁM / INHALTSVERZEICHNIS

---

320 INHALTSVERZEICHNIS

Ödenburger Rundschau, Lokalhistorische Quartalschrift, Redaktion: Katalin Szende

Katalin Szende: Eine Rezension als Geburtstagsgruß. Mihály Kubinszky: Das ionische Kapitell (Budapest, HAP Galéria, 2006) 243

STADT- UND BESITZVERWALTUNG

Beatrix F. Romhányi: Paulinerklöster in der Umgebung von Ödenburg..... 246

Károly Goda: Die Struktur der Stadtverwaltung in Ödenburg am Ende des Mittelalters 255

László Horváth: Klagebriefe aus dem Gebiet der Kapuvärer und Fertőszentmiklóser Herrschaft (1724–1800). 2. Teil. 272

KLEINE MITTEILUNGEN

Péter Kovács: Scarbantia in den antiken Quellen 289

Péter Kis: Die mittelalterlichen Urkunden des Niczky-Archivs. Bericht über die Arbeiten an einem Urkundenbuch 298

ÖDENBURGER PORTRÄTS